

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' לך לך י"א מרחשון תשפ"ד

החברותא בטען פנימי לחברים גליון מס' 719

פנינים יקרים

לך מארצך וכו' (יב, א) הולך את חכמים יחכם ורעה כסילים ידוע (משלי יג) שלמה המלך ע"ה הזהיר בפסוק זה להשתדל בחברת החכמים ולהתרחק מחברת הכסילים, כי המתחבר אל החכם יחכם והחכם אינו חסר כלום, והמתחבר אל הכסילים מזיק לעצמו גם להם יגיע נזק, והוצרך אברהם אבינו להזהר מחברת אנשי דורו הרשעים שהיו סיבה לכישול הבחירה, ולכן בא אליו דבר השם יתברך שיתרחק מהם ואל יתלכלך עמהם ושילך מארצו וממולדתו אל הארץ אשר יראנו, שיש בה התקשרות בורא.

לך... אל הארץ אשר אראך (יב, א) אין אדם יכול לבא לזה האור המאיר השופע עליך כי אם בהחלף ומוציא עצמו מהגופניות שלא ישמע ולא ירגיש בהנאות ותאוות העולם הזה כדרך הרשעים שהולכים תמיד בלכלוכים וכד' אלא יהיה תמיד דבוק בהשם יתברך. (שפתי צדיקים)

מארצך (יב, א) כי קשה לאדם לצאת מארצו אשר גר שם ימים רבים מכ"ש אם נולד שם זהו שאמר וממולדתך כ"ש שיניח בית אביו ומשפחתו וילך לו אל ארץ לא ידע תמול שלשום זהו שאמר מבית אביך, כך שכל צעד תופס מקום להשתדלות של אברם. (רד"ק)

אל הארץ אשר אראך (יב, א) פירוש דאלו אמר לו אל ארץ כארצך טובה או טובה ממנו לא היה כל כך קשה, אבל אמר אל הארץ אשר אראך ולא ידע הטובה היא אם רעה, וכל זה אמר לו הא-ל להודיע חבתו של אברהם אבינו שכל אלו הדברים קשים לאדם והכל קבל אברהם מאהבה לעשות רצון הא-ל. (רד"ק)

אל הארץ אשר אראך (יב, א) פרש"י לא גילה לו מיד כדי לחבבה בעיניו (פירוש שיהיה תאב לידיעתה ותבוא לו הידיעה אחר התשוקה) ולתת לו שכר על כל דבור ודבור, (פירוש מכוון שהוא תאב לידיעתה כל דבור ודבור שהוא מקבל מן השי"ת מקבל אותו באהבה ונותן לו שכר על כל דבור ודבור. (עץ יוסף)

ואעשך לגוי גדול (יב, ב) ואשימך אין כתיב כאן אלא ואעשך לומר ממה שאני עושה אותך בריה חרשה אתה פרה ורבה, שבתחלה היה אברהם חסר ה דברים שהם עינים אוזנים וראש הגויה, הוסיף לו הקב"ה אות ה בשמו כנגד חמשת העינים שנשלם בו.

ואברכך (יב, ב) פרש"י בממון, שכן מצינו במקום אחר שנאמר ברכה אצל הממון שנאמר ברכת ה' היא תעשיר וכן נתקיים בו כמש"כ ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב. (ברטנורא)

והיה ברכה (יב, ב) פרש"י הברכות נתונות בידך עד עכשיו היו בידי בירכתי לאדם ונח ומעכשיו אתה תברך את אשר תחפץ, פירוש הלא כבר אמר ואברכך מדוע חזר ואמר והיה ברכה, לכן דרשו בו חז"ל ל'תהי' אתה המברך לכל אשר תחפוץ.

והיה ברכה (יב, ב) אונקלוס תרגם ותהיה מבורך, כלומר תהיה מבורך כי על מש"כ את אשר תברך מבורך תרגם אונקלוס די תברך מברך (במדבר כב, ו).

ואעשך לגוי גדול וכו' והיה ברכה (יב, ב) פרש"י זהו שאומרים אלקי אברהם וכו' כלומר זהו שאומרים ישראל בתפלתם אלקי אברהם וכו', הכוונה בזה שאילו יתארו כבודו של הקב"ה באלקי יחיד כמו אלקי דוד אלקי שמואל אז אלקי אברהם יתארוהו יתברך כאלקי יחיד ואז התאור מוגבל אבל כשיתארוהו בשבחים גדולים ובמלות קצרות הגדול הגבור והנורא נמצא אומרו אלקי אברהם כאומרו אלקי העבריים כאילו משבחים באלקי אומה גדולה ועם רב והבן.

ומקללך אאור (יב, ג) לא נאמר בקללה לשון רבים כי מעטים יהיו המקללים אותו ומבקשים רעתו, ודו"ק. (רד"ק)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

ב"ה, ירושלים, סיון תשל"ט
לכבוד... , נ.י.

שלום וברכה וכל טוב.

קראתי אגרתך בתשומת לב יתרה, שנכתב מתוך סערת הנפש ומן המיצר שאת נמצאת בו. אבל דעי נא נאמנה כי ישועת ה' כהרף עין. ושום נפש מישראל אינה נדחית מלפני השי"ת בורא שמים וארץ וכל אשר עליה. ויזכר ונקבה בראם" (בראשית ה, ב), והנשמות יורדות לארץ עם זיווגים, וגם הזיווג שלך מוכן הוא, זיווג הגון וטוב, אלא שצריכים להסיר את המחיצה המבדלת בינך לבין זיווגך, ובוא יבוא. ואת יכולה וצריכה לעשות זאת, ע"י שתתגברי להיות בשמחה ולא תהיי שבורה,

ואל תתני למחשבות הרעות הזדוניות לשלוט עליך, ואל תחשבי על השנים ועל גילך, כי בדרך האמונה הפשוטה אין לזה שום משמעות, כי כל יום מתחילים מחדש ונולדים מחדש. כמו שדוד המלך ע"ה אמר "אני היום ילדתיך" (תהלים ב, ז), וכך תגיעי עם עבודתך עבודת הנפש להבין מה שמבקשין אותך מלמעלה כדי שתזכי לתיקון הנפש של תיקון השלימות של חטא עץ הדעת, ואז תראי ישועות בפרט ובכלל.

מתוך תקווה לשמוע ממך תמיד בשורות טובות.

ברגשי כבוד רב.

ב"ה ירושלים ת"ו, סיון תשל"ט.

לכבוד יוניון סיטי.

שלום וברכה וכל טוב.

לנכון קבלתי אגרתך ששלחת אלי ואברך אותך שהשי"ת יצליח דרכך הן בקנין הנפש והן בשטח הפרנסה, שיזמין לך כל מחסורך כפי שיעקב אבינו ביקש מאת ה' "ונתן לי לחם לאכול בגד ללבוש" (בראשית כח, כ) ותוכל לעבוד את ה' אלוקנו מתוך הרחבת הדעת, והעיקר לא לשכוח "כי הוא הנותן כח לעשות חיל" (דברים ח, יח).

וענין ההצלחה בפרנסה היא התפילה, כדי שהשפע שלך תבוא אליך דרך צינור התפילה, שבכח זה יתרון האדם על כל בעלי החיים. ובכח התהילות שאנו מהללים את בוראנו לאמר "פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון" (תהלים קמה, טז), בכח דיבור זה אנו מורידים שפע לעולם העשיה, שתחול הברכה על מעשנו ומאמינים בחי העולמים.

וזורע והקב"ה ממטיר מטר על הארץ ומצמיחה.

ומי נותן לנו כח הדיבור והיכולת להתפלל, גם זה מאת ה' היתה זאת. וכך עלינו להכיר כל שעה את ההטבה השלימה של הבורא עלינו ונראה מלפניו ונאהב אותו עד שנגיע לדבקות בוראנו. לכן כדאי לדעת כי נשימה אחת של אמונה פשוטה שקולה יותר מכל הון דעלמא. וצריכים לעמול עשרות שנים עד שמתחילים להבין ולהשכיל על האמת הזאת ולחיות לפיה. כי זה נמשך על מאבק החיים, אני מאחל לך שתכנס לדרך הזאת, שאינה קלה כלל ועיקר, ורק אם תרצה - אין דבר בעומד בפני הרצון. ואז אין אתה חסר דבר. כי כלום חסר אדם אצל המלך מלכו של עולם.

אני מאחל לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך ומתוך תקווה נאמנה לשמוע ממך תמיד בשורות טובות, אכ"ר.

ברגשי כבוד רב.

ב"ה, ירושלים ת"ו, אלול תשל"ט.

לכבוד נויארק נ"י.

שלום וברכה וכל טוב,

שמחתי לקבל אגרתך היקר מיום ר"ח תמוז בצירוף נדבת ליבך לצדקה עבור עניי ארץ ישראל בסך חמישים דולרים, תזכי למצוות. במכתבך, המיית נפשך על המאבק הגדול עם נטיות הטבע המבקש להרחיקך מן הקדושה ולנתקך מן הקשר עם בוראנו יתברך. והמאבק הזה הוא מחויב מציאות הנברא אשר דרכו ידבוק בבוראו, ואיננו יודעים על דרך אחרת משום שאינו קיים כלל. לכן אין להתייאש כלל. ומתוקפו של יצר הטבע ניתן לשאוב השראה של הנפש איך לאהוב את הבורא ולירא ממנו, אשר זהו עיקר תכלית ביאתו של האדם לעולם. והכתוב אומר "כי ממנו ניקח לעבוד את ה'" (שמות י, כו). ללמוד מיצרו של אדם העושה מלאכתו אמונה בעקשנות נוראה ללא ליאות וללא ייאוש כלל ואינו נרתע מלתקוף את האדם אפילו אלף אלפי פעמים ואינו בוש מכך יען כי הוא ממלא בכך שליחות הבורא באמונה.

ואנו נצטוינו על שליחות אחרת, לקום עליו להתגר בו מלחמה להכריעו ולנצחו, ולא עוד, אלא שמצווין אנו להתחיל את המלחמה לפני שהוא מזדרז להכשילנו, כמאמר חז"ל "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע" (ברכות ה.), או אז מובטח לו לאדם הסיוע מלמעלה כפי שאמר דוד המלך ע"ה "לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי" (תהלים צד, יז). כי בלי סיוע זה אינו יכול לו כי הבורא קוראו רע, וכשרואה היצר הזה כי האדם מתכווין

באמת ובתמים לא להיכנע לו אלא להיכנע בפני הבורא יתברך, אז הוא מחזיר לו את הכוחות שתשו בעת מאבקו עמו, כי בכך נתמלאה שליחותו בשלימות והבריאה כולה הגיעה לשלימות כזאת שהפך רועץ ליועץ טוב, חומר עכור לאור יקרות של נפש זכה אצולה ממרום ומגיע בכך למדריגה העליונה של "מה הוא בורא אף אתה בורא", כי לא שייך אצל עצמו שום דבר שאינו בורא. מלחמתו העיקשת ועוצם מאבקו עצמם מכריזין בשמים ובארץ שאין עוד מלבדו.

ואם יהיה לך רצון אמת בעומק הלב לצעוד בדרך האמונה הפשוטה ללכת בה תמיד, יגלו לך מן השמים הדרך האמת להגיע לכך, ותקבלי את הבהירות שכל המכשולים שאת פוגשת בדרכים, הם באמת רק לעורר אותך בבחינת קול דודי דופק, כדי שתתעוררי אליו ולהגיע לתכלית תיקון הנפש של כל הדורות עם הקשר של כל שרשי הנפש של הצדיקים הגדולים עד שיתוקן החטא הקדמון של חטא עץ הדעת ויהיה תיקון השלימות וכל ישראל יזכו לכך על ידי עבודתם זאת במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

מקרב הלב אני שולח לך איחולי הנלבבים שתזכי למצוא הזיווג ההגון והנכון בשעה הטובה ותזכי לבנות בית נאמן בישראל, אמן. והקב"ה ישפיע עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך ואני מברך אותך עם כל משפחתך והוריד שליט"א בברכת כתיבה וחתימה טובה שנה טובה ומאושרה, אמן.

בכבוד רב ובידידות

המשך פנינים יקרים

ונברכו כך (יב, ג) שתהא ברכתם עוברת כך, והענין שהוא תחלה לקבל ברכה ממנו תתפשט הברכה בכל העולם, וזהו שכתוב שבחוהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו.

עד מקום שכם (יב, ו) מדויק הלשון מקום שכם ולא עיר שכם שהרי באותו הפרק עדיין לא היתה העיר שכם בנויה.

ויעבור אברם בארץ עד מקום שכם (יב, ו) פרש"י שהלך להתפלל על בני יעקב, אע"פ שהובטח בהבטחת ואעשך לגוי גדול מ"מ מששהה כל כך הרבה זמן בלי זרע סבר שגרם החטא ולכן הרבה שם בתפלה. (מתוך פענח רזא)

ויקרא בשם ה' (יב, ח) לפי פשוטו שקרא בקול גדול לפני המזבח להודיע אלהותו לכל, כענין בשם ה' אקרא ויקראו לפניו אברך, וכן כתב הרמב"ם (כפ"א מהלכות ע"ז ה"ג) וז"ל והתחיל לעמוד ולקרא בקול גדול לכל העם ולהודיעם שיש שם אלוהים אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד שנאמר ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם. (מור ורמב"ם)

ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה (יב, י) חטא אבינו אברהם חטא גדול בשגגה שהביא את אשתו במכשול עון מפני פחד שיהרגוהו והיה לבטוח באלקים שיציל אותו ואת אשתו ואת אשר לו וכו' ועל המעשה הזה נגזר על זרעו הגלות בארץ מצרים ביד פרעה מקום המשפט שמה הרשע. (רמב"ן)

ויהללו אותה אל פרעה (יב, טו) פרש"י הללוה ביניהם לומר הגונה היא לפרעה, לומר ראוייה היא זאת לשרת גדולים, וגם הם יראו לנפשם מנגוע בה מרוב יפיה, כי שרים ורוזנים ישאו עין עליה. (רמב"ן)

אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשונה (יב, טז) להודיע כי לא נטה אהלו במקום אחר באותו ההר והיה רק באותו מקום שעשה שם מזבח בראשונה, וכל זה להודיע כי ראוי לאדם לקבוע מקום לתפלתו ולעבודתו את ה' כי יותר לבו נכון יותר במקום שרגיל בה, ויקרא שם פעם אחרת בשם ה' להודות לשם שבא בשלום. (אבן עזרא)

לפני שחת ה' (יב, יז) לא ליחס פורענות אליו יתברך עצמו שהוא הוא הפועל כי אם הרעה שאדם עושה היא היא הפועלת כמאמר הנביא תיסרך רעתך וכן כתיב כי גמול ידיו יעשה לו. (מהרי"ן)

ויסע לוט מקדם (יב, יח) רש"י בשם מדרש אגדה: הסיע עצמו מקדמונו של עולם אמר אי אפשר לא באברם ולא באלקיו ע"ש. בענין לוט נרמז כח אמונת צדיקים כאשר היה לוט מקושר באברהם הלך עמו וכאשר נפרד ממנו אמר אי אפשר לא באברהם ולא באלקיו כי אם ניתק מאמונת הצדיק ניתק גם מאמונת ה'. (בית ישראל)

אם מחוט ועד שרוך נעל... ולא תאמר אני העשרתי את אברם (יב, יט) אברהם אבינו ע"ה הרים ידו אל ה' ואמר לכל יד ויד. אל תאמר אני העשרתי את אברם שלא יחשבו הידים כי הם עשו מאומה רק נעשה הכל מאת השי"ת. (אמרי אמת)

ויאמר אברם הן לי לא נתת זרע וגו' (יב, כ) ויש להבין למה דאג אברהם ראש המאמינים על הזרע, אלא שהצדיקים לא מאמינים בעצמם כי חוששים הם שמא חטאו בשגגה. ושמא ובגלל חטאיו נמנע ממנו הזרע שהובטח. (וכן אמרו בב"ר על הפסוק ויירא יעקב מאד שמא יגרום החטא. אפילו לאחר שהובטח, ועיין בפרי הארץ שמא יגרום החטא שיסמוך על עצם ההבטחה). (רמב"ן)

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה (יב, כא) אברהם אבינו חשב לו לצדקה מאת השי"ת מה שהשפיע לו אמונה. (הר"ם מקוברין)

נו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
פקס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

